

Guía Docente				
Datos Identificativos				2020/21
Asignatura (*)	Literatura infantil e a súa didáctica	Código	652G01024	
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria	6
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Híbrida			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación	Sobrino Freire, Iria	Correo electrónico	iria.sobrino@udc.es	
Profesorado	Carballal Miñan, Patricia Sobrino Freire, Iria	Correo electrónico	patricia.carballal@udc.es iria.sobrino@udc.es	
Web				
Descrición xeral	A materia pretende proporcionarlle ao alumnado unha formación básica sobre a literatura infantil e as estratexias didácticas para a introducir na escola, tanto desde a aula como desde a biblioteca escolar.			
Plan de continxencia	<p>1. Modificacións nos contidos</p> <p>Non se realizarán cambios.</p> <p>2. Metodoloxías</p> <p>Mantéñense todas as metodoloxías.</p> <p>3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado</p> <p>Correo electrónico: empregarase para solucionar dúbidas puntuais e solicitar encontros virtuais. Moodle: segundo as necesidades que vaian xurdindo, poderanse abrir foros para debates e resolución de dúbidas. Teams: realizaranse titorías en pequeno grupo para o seguimento do traballo tutelado e titorías individuais para calquera outra consulta.</p> <p>4. Modificacións na avaliación</p> <p>Mantéñense os tipos de probas indicados na guía.</p> <p>*Observacións de avaliación:</p> <p>Caso de que se suspendesen as sesións presenciais, para poder optar á modalidade de avaliación en grupo, o alumnado deberá participar nas actividades que se propoñan a través do Moodle ou Teams.</p> <p>5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía</p> <p>Non se realizarán cambios.</p>			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período de 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
A4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.

A6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
A13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e interxeracionais; multiculturalidade e interculturalista; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sustentable.
A23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e á mellora en educación infantil.
A28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
A29	Valorar a importancia do traballo en equipo.
A37	Adquirir coñecemento sobre a evolución do pensamento, as costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
A40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados.
A41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
A42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
A43	Favorecer as capacidades da fala e da escritura.
A44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
A45	Coñecer a tradición oral e o folclore.
A46	Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.
A47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e a escritura e o seu ensino.
A48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
A49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
A50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
A51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
A52	Ser capaz de fomentar unha primeira aproximación a unha lingua estranxeira.
A54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
A55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
A57	Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
B1	Aprender a aprender.
B3	Aplicar un pensamento crítico, autocrítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa e espírito emprendedor.
B5	Traballar de forma colaborativa.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B7	Comunicarse de maneira efectiva nun contorno de traballo.
B10	Capacidade de análise e síntese.
B11	Capacidade de busca e manexo de información.
B12	Capacidade de organización e planificación.
B15	Capacidade para asumir a necesidade dun desenvolvemento profesional continuo, a través da reflexión sobre a propia práctica.
B16	Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos noutras áreas e en contextos diferentes.
B17	Capacidade para presentar, defender e debater ideas utilizando argumentos sólidos.
B19	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
B20	Coñecemento de outras culturas e de outras costumes.
B21	Coñecemento e comunicación en linguas estranxeiras.
B22	Creatividade ou capacidade para pensar as cousas desde diferentes perspectivas, ofrecendo novas solucións aos problemas.
B24	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade.
B25	Utilización das TIC no ámbito de estudo e do contexto profesional.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.

C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
Coñecer a tradición oral e o folclore.		A45	
Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e o seu ensino.		A47 A48 A52	B21 C2
Coñecer e utilizar correctamente recursos de animación á lectura.		A1 A4 A6 A13 A28 A29 A41 A42 A43 A44 A45 A49 A50 A51 A55 A57	B1 B3 B4 B5 B6 B11 B12 B15 B16 B19 B24 B25 C1 C4 C7 C8
Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.		A51	
Achegarse á evolución e ás características fundamentais da literatura infantil no mundo occidental, no ámbito estatal e en Galiza		A13 A37 A45 A51	B10 B11 B12 B19 B20 B24 C1
Comprender os beneficios da literatura infantil no desenvolvemento dos nenos e nenas, as particularidades do proceso de comunicación que se xera arredor da literatura con destinatario infantil e os debates arredor do canon literario.		A37	B10 B11 B12 B19 B22 C1

Coñecer os principais xéneros da literatura infantil e saber deseñar estratexias didácticas para o seu traballo na aula.	A1 A4 A6 A13 A23 A28 A29 A40 A42 A43 A44 A45 A46 A47 A49 A50 A51 A54 A55 A57	B3 B4 B5 B7 B11 B12 B15 B17 B19	C1 C3
Identificar as características da biblioteca escolar e coñecer experiencias de innovación xurdidas a partir desta	A13 A28 A41 A42 A43 A47 A50 A51		
Ser capaz de introducir a perspectiva da educación para o desenvolvemento na escolla de libros infantís e no deseño de propostas didácticas en relación coa literatura	A13 A40		C4

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Conceptos fundamentais	1.1. A especificidade da literatura infantil 1.2. Cara á formación dun público lector competente 1.2.1. Beneficios da literatura nos primeiros anos 1.2.2. Que canon para que infancias?
2. A literatura para as primeiras idades na actualidade	2.1. Características e tipoloxía 2.2. Itinerarios lectores dos 0 aos 6 anos 2.3. O álbum ilustrado
3. Breve panorama histórico das producións literarias consumidas pola infancia	3.1. A literatura de tradición oral 3.2. As orixes da literatura infantil escrita no mundo occidental 3.3. A evolución da literatura de autor/a para as primeiras idades
4. Bibliotecas e mediación lectora	4.1. A lectura compartida 4.2. Algunhas estratexias de animación á lectura 4.3. O teatro e a dramatización escolar 4.4. A biblioteca: características e funcións

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Obradoiro	A1 A4 A6 A13 A23 A28 A29 A37 A40 A41 A42 A43 A44 A45 A46 A47 A49 A50 A51 A54 A55 A57 B1 B3 B4 B5 B6 B7 B10 B11 B12 B15 B16 B17 B19 B20 B22 B24 B25 C1 C3 C4 C7 C8	20.5	3.5	24
Presentación oral	A29 A43 A44 A49 B5 B10 B11 B12 B17 B19 B25 C1 C3	0.5	5.5	6
Traballos tutelados	A57 A55 A54 A51 A50 A49 A47 A46 A45 A44 A43 A42 A41 A40 A37 A29 A28 A23 A13 A6 A4 A1 B25 B24 B22 B20 B19 B17 B16 B15 B12 B11 B10 B7 B6 B5 B4 B3 B1 C1 C3 C4 C7 C8	0	52	52
Sesión maxistral	A1 A4 A13 A23 A28 A37 A40 A41 A42 A45 A46 A47 A48 A50 A51 A52 A54 A57 B3 B17 B19 B20 B21 B24 C1 C2 C4 C8	21	0	21
Resumo	A1 A4 A6 A13 A23 A28 A37 A42 A44 A45 A46 A47 A50 A51 A54 A55 A57 B3 B10 B11 B12 B17 B19 B20 B22 B24 C1 C4	0	30	30
Lecturas	A1 A4 A6 A13 A28 A37 A42 A45 A46 A47 A50 A51 A54 A57 B3 B10 B11 B12 C4 C8	0	15	15
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro	Resolución de tarefas prácticas a través de diversas metodoloxías (exposicións, simulacións, debates, prácticas guiadas, etc.), co apoio e supervisión do profesorado.
Presentación oral	Exposición do traballo tutelado.
Traballos tutelados	Traballo en grupo supervisado polo profesorado.
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia por parte do profesorado.
Resumo	Proba consistente nunha síntese persoal dos coñecementos adquiridos ao longo da materia, en que se valora o dominio dos contidos, a capacidade de razoamento e o espírito crítico, así como a claridade expositiva e a corrección expresiva.
Lecturas	Lectura de obras ou fragmentos seleccionados de obras de literatura infantil, así como de bibliografía específica.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Obradoiro Traballos tutelados	A organización en grupos pequenos das sesións interactivas permitirá ao profesorado trabar coñecemento co alumnado e realizar o seguimento dos seus progresos. As titorías constituirán, así mesmo, un espazo para a consulta e a resolución de diferentes dificultades que poidan xurdirle a cada grupo ou alumno/a.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A57 A55 A54 A51 A50 A49 A47 A46 A45 A44 A43 A42 A41 A40 A37 A29 A28 A23 A13 A6 A4 A1 B25 B24 B22 B20 B19 B17 B16 B15 B12 B11 B10 B7 B6 B5 B4 B3 B1 C1 C3 C4 C7 C8	Traballo en grupo que se entregará por escrito e se presentará oralmente.	60
Resumo	A1 A4 A6 A13 A23 A28 A37 A42 A44 A45 A46 A47 A50 A51 A54 A55 A57 B3 B10 B11 B12 B17 B19 B20 B22 B24 C1 C4	Proba consistente nunha síntese persoal dos coñecementos adquiridos ao longo da materia, en que se valora o dominio dos contidos, a capacidade de razoamento e o espírito crítico, así como a claridade expositiva e a corrección expresiva.	40

Observacións avaliación

Modalidades de avaliación

Estabelécense dúas modalidades de avaliación:

1. Para as persoas que formen grupo (constituído por un mínimo de catro persoas) e asistan regularmente ás clases: unha tarefa colaborativa: o traballo tutelado (60% da cualificación); unha tarefa individual: o resumo (40% da cualificación). Para superar a materia é preciso ter aprobadas ambas as probas. As persoas que concorran á oportunidade de xullo só repetirán a parte suspensa.

O traballo colaborativo é fundamental nesta modalidade de avaliación, polo que se realizará un seguimento da asistencia do alumnado ás sesións interactivas.

Ao longo do curso poderase propor algunha actividade opcional, que suporá un pequeno incremento na nota final.

2. Para as persoas que non formen grupo ou non asistan regularmente ás clases:

unha única tarefa individual: unha proba mixta (100% da cualificación). Entrega dos traballos Os traballos entregaranse en formato dixital a través da plataforma Moodle.

Fontes de información

Bibliografía básica

Arizpe, E. e Styles, M. (2004). Lectura de imágenes. Los niños interpretan textos visuales. México: Fondo de Cultura Económica. Baptista, M. C. et al. (2015). Literatura na educación infantil: acervos, espazos e mediacións. Brasíla: MEC. Bettelheim, B. (2006). Psicoanálisis de los cuentos de hadas. Madrid: Crítica. Blake, Q. (2010). 1001 libros infantiles que hay que leer antes de crecer. Barcelona: Grijalbo. Bonnafé, M. (2008a). Libros y lectura: ¿Por qué comenzar con los más pequeños? Cero en conducta: 56, 11-22. Bonnafé, M. (2008b). Los libros, eso es bueno para los bebés. Barcelona: Océano Travesía. Ceballos Viro, I. (2016). Iniciación literaria en Educación Infantil. Logroño: Universidad Internacional de La Rioja. Cerrillo, P. (2007). Literatura infantil y juvenil y educación literaria. Hacia una nueva enseñanza de la literatura. Barcelona: Octaedro. Chalmers, D. (2010). Teatro 3-6. Guía práctica para enseñar teatro a niños y niñas de infantil. Barcelona: Graó. Chambers, A. (2007). Dime. Los niños, la lectura y la conversación. México: Fondo de Cultura Económica. Chambers, A. (2007). El ambiente de la lectura. México: Fondo de Cultura Económica. Cobas Brenlla, X. (2014). "Érase unha vez... A literatura folclórica infantil". Baiona: Nigra Trea. Colomer, T. (dir) (2002). Siete llaves para valorar historias infantiles. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez. Colomer, T. (2010). Introducción a la literatura infantil y juvenil actual. Madrid: Síntesis. Colomer, T., Kümmerling-Meibauer, B. e Silva-Díaz, M. C. (eds.) (2010). Cruce de miradas: nuevas aproximaciones al libro-álbum. [S.l.]: Banco del Libro e GRETEL. Couto Piñeiro, X., Lamapereira López, A. e Vieites García, M. F. [1992]. Práctica teatral na escola. Vigo: Ir Indo. Duran, T. (2009). Álbumes y otras lecturas. Análisis de los libros infantiles. Barcelona: Octaedro. Durban Roca, G. [2010]. La biblioteca escolar, hoy: un recurso estratégico para el centro. Barcelona: Graó. Garralón, A. (2001). Historia portátil de la literatura infantil. Madrid: Anaya. Garralón, A. (2013). Leer y saber. Los libros informativos para niños. [s.l.]: Tarambana Libros. Lage Fernández, J.J. (2013). Bibliotecas escolares, lectura y educación. Barcelona: Octaedro. Lluch, G. (coord.) (2007). Invención de una tradición literaria. De la narrativa oral a la literatura para niños. Cuenca: Universidad de Castilla-La Mancha. Lurie, A. (1998). No se lo cuenten a los mayores. Literatura infantil, espacio subversivo. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez. Mendoza Fillola, A. (2004). La educación literaria. Bases para la formación de la competencia lecto-literaria. Málaga: Aljibe. Revista galega de educación: 48 (monográfico "As bibliotecas escolares"), novembro de 2010. Rodari, G. (1999). Gramática da fantasía. Introducción á arte de contar historias. Pontevedra: Kalandraka. Rodríguez Almodovar, A. [2004]. El texto infinito: ensayos sobre el cuento popular. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez. Roig Rechou, B.-A. (coord.) (2015). Historia da Literatura Infantil e Xuvenil Galega. Vigo: Xerais. Salisbury, M. e Styles, M. (2012). El arte de ilustrar libros infantiles. Concepto y práctica de la narración visual. Barcelona: Blume. Silveyra, C. (2001). Canto rodado. La literatura oral de los chicos. Buenos Aires: Santillana. Slade, P. (1978). Expresión dramática infantil. Madrid: Santillana. Tejerina, I. (1994). Dramatización y teatro infantil. Dimensiones psicopedagógicas y expresivas. Madrid: Siglo XXI de España Editores. Van der Linden, S. (2015). Álbum[s]. Barcelona: Ekaré. Zipes, J. (2014). El irresistible cuento de hadas. Historia cultural y social de un género. Buenos Aires: Fondo de Cultura Económica.

Bibliografía complementaria

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías